

Posudek oponenta diplomové práce

Diplomant: Kateřina Ptáková

Téma a rozsah práce: Principy ochrany životního prostředí a jejich uplatňování v mezinárodním, evropském komunitárním a českém právu

Práce o celkovém rozsahu 112 stran je poněkud netradičně rozdělena do dvou částí, jež nejsou nijak nazvány, nicméně z jejichž obsahu vyplývá, že první je obecného charakteru (ve dvou kapitolách se zabývá právem životního prostředí a právními principy) a druhá se zaměřuje specificky na principy ochrany životního prostředí a jejich uplatnění v procesech tvorby, interpretace a aplikace práva. Práci doplňují úvod, závěr, anglické shrnutí, seznam zkratk, vybraná klíčová slova a seznam použité literatury.

Datum uzavření rukopisu: 12. dubna 2010

Aktuálnost (novost) tématu: Téma, které si autorka pro svou diplomovou práci zvolila, je tématem obecným a teoretickým, proto je obtížné hovořit o jeho aktuálnosti ve smyslu naléhavosti či zvláštní pozornosti, která je mu v současné době věnována. Jedná se nicméně o téma velmi zajímavé a přínosné pro pochopení obecných základů práva životního prostředí. Z hlediska zpracování formou diplomové práce se také jedná o téma nové, neboť studenti si ho volí jen velmi zřídka.

Náročnost tématu: Zvolené téma lze považovat za poměrně náročné, nikoliv snad z důvodu složitosti jednotlivých principů ochrany životního prostředí (pochopení jejich podstaty až na výjimky nečiní zvláštní obtíže a vyšší nároky klade pouze nutnost prostudování velkého množství normativních textů), ale právě z důvodu jeho teoretické povahy. Syntéza společných znaků jednotlivých principů, jejich povaha a místo v právním řádu vyžadují jak značné intelektuální schopnosti, tak široké znalosti z oblasti teorie práva. S ohledem na velké množství cizojazyčných pramenů vyžaduje zpracování tohoto tématu také výborné schopnosti jazykové.

Hodnocení práce: Práci celkově hodnotím jako nadprůměrnou, a to jak po stránce obsahové, tak formální. Autorka prokazuje velmi dobrou znalost pojednávané problematiky, při jejím zpracování usiluje o komplexní přístup, její výklad je srozumitelný a logický. Vyzdvihnout je třeba práci s odbornou literaturou: autorka text velmi umně prokládá názory předních českých i světových autorů, aniž by však zapomínala vyjádřit svá vlastní stanoviska a postřehy. Práce tak působí velmi vyzrálým, skutečně vědeckým dojmem, což u diplomových prací zdaleka není obvyklé. V práci se téměř neobjevují chyby a překlepy, je psaná vytříbeným stylem, grafické zpracování je na vysoké úrovni (důsledné používání kurzívy pro citace, zvýrazňování důležitých pasáží textu apod.). Přes jednoznačně kladné hodnocení mám však k práci i několik drobných připomínek. Co se formální stránky týká, domnívám se, že bylo vhodnější zařadit anglické shrnutí a klíčová slova až na samý závěr práce, za seznam použité literatury. Za ne zcela šťastnou také považuji formu, v níž jsou uvedeny internetové zdroje na str. 111 a 112 (není zřejmé, na co uvedená adresa odkazuje, a její přesné opsání bude v řadě případů poměrně komplikované). Konečně poslední formální připomínku, či spíše doporučení pro příští práce směřuji k odkazům na opakovaně citovaná díla: v takové případě postačuje uvedení jména autora, latinské zkratky „op.cit.“ a příslušné strany, není nutné dílo znovu specifikovat v plném rozsahu. Z hlediska obsahového bych se možná přiklonila k poněkud odlišné struktuře práce, konkrétní rozbor jednotlivých principů mezi dvěma částmi věnovanými obecným otázkám působí mírně rušivě, volba autorky je však také

ospravedlnitelná. Konkrétní připomínku pak směřuji k tvrzení autorky, že „*politická vůle chránit životní prostředí...se projevuje teprve při přijímání prvních mezinárodních smluv upravujících ochranu některých druhů fauny a flóry*“, na něž navazuje poznámka pod čarou, která mezi takové úmluvy řadí tzv. velrybářskou úmluvu z roku 1931 (str. 39). Dle mého názoru ani tato smlouva, ani navazující, dosud platná smlouva z roku 1946 tuto vůli ještě nedemonstrovaly, jednalo se o nástroje čistě utilitární, jejichž cílem bylo zajistit trvalou udržitelnost lovu velryb (teprve masivní účast nevelrybářských států na smlouvě z roku 1946 umožnila zohlednit požadavky striktní ochrany těchto mořských savců a prosadit moratorium na jejich komerční lov). Ne zcela také souhlasím s autorčiným výkladem principu odpovědnosti státu na str. 63 a násl. Dle mého názoru se zde nejedná o odpovědnost ve smyslu sekundární povinnosti nést nepříznivé následky porušení povinnosti primární, ale o odpovědnost ve smyslu anglického výrazu *responsibility*, tedy povinnosti zajistit ochranu životního prostředí, slovy článku 7 Ústavy České republiky dbát „*o šetrné využívání přírodních zdrojů a ochranu přírodního bohatství*“, kterou má stát jak vůči svým vlastním občanům, tak vůči ostatním subjektům mezinárodního společenství. Uvedené připomínky jsou však do značné míry tématem k diskusi a nijak nesnižují vysokou kvalitu práce.

Připomínky a otázky k zodpovězení při obhajobě: V rámci obhajoby bych autorku požádala o vyjádření jednak k výše uvedeným připomínkám, jednak k následující otázce: Na str. 47 u principu prevence autorka uvádí, že „*sankční část není ve struktuře principu patrná*“. Není absence sankce obecnou charakteristikou principů ochrany životního prostředí, nejedná se vždy o imperfektní pravidla?

Doporučení k obhajobě a návrh klasifikace: S ohledem na výše uvedené konstatuji, že předložená práce splňuje požadavky kladené na diplomové práce na Právnické fakultě UK a doporučuji ji k ústní obhajobě s navrženým klasifikačním stupněm **v ý b o r n ě**.

V Praze dne 27. května 2010

~~JUDr. Karolína Zakovská, Ph.D.~~
oponent diplomové práce